

Биљана МАРКОВИЋ
Историјски институт
Београд

КРИВИЧНО ДЕЛО ОТМИЦЕ ДЕВОЈАКА И ЖЕНА У ЗАКОНОДАВСТВУ ЦАРА СТЕФАНА ДУШАНА

Апстракт: Отмица жена и девојака сматрана је у средњовековној Србији тешким кривичним дело за које су биле прописане оштре казне. У сачуваним правним изворима се предвиђа разлика у тежини кривичног дела, али се приликом одређивања врсте и висине казне не узима у обзир сталешка припадност ни жртава ни починилаца, што иначе није било уобичајено. Отимање сопствене заручнице или пристанак отете или њене породице нису сматрани олакшавајућим околностима. Зависно од тежине случаја предвиђено је неколико врста телесних и срамотних казни, прогонство и смртна казна. Кривично дело отмице жена и девојака је по предмету угрожавања било дело против личности, али по средњовековном схватању и дело против морала, па чак, у ширем смислу и против вере и безбедности становништва, те је имало и јавноправни карактер.

Key words: Church laws, The Justinian's Law, The Tzar Dušan's Code, marriage, Church wedding, tradition, abduction, crime, security, punishment, public interest.

У време припремања правних текстова који ће заједно сачињавати једну целину, данас познату као законодавство цара Стефана Душана, подела на јавно и приватно у сфери друштвеног живота била је знатно другачија него што је то данас. Брачни и породични односи су се налазили под сталном друштвеном бригом, строгом контролом, па и присмотром. Морал и начин понашања појединаца нису сматрани личним правима.¹ У Византији је још од времена *Еклоге*

¹ Соловјев их ставља у посебан одељак као *Кривична дела против моралности*. А. Соловјев, *Законодавство Стефана Душана цара Срба и Грка*,

Лава III из 726.г. прихваћено гледиште цркве да је грешан сваки полни однос изван брачне заједнице, склопљене по црквеном обреду, и да, стога, треба да буде кажњен. Држава и црква су тежиле да уређују брак и породицу у потпуности, па им се поклањала велика пажња и у законским прописима.² Набројане су различите врсте блуда и за њих су предвиђене оштре казне. Једна од друштвено опасних појава, па тиме и кривично дело, била је отмица жена и девојка ради склапања брака, чак и уз пристанак отете особе.

У средњовековној Србији је кривично дело отмице било предвиђено већ у *Законоправили (Номоканону)* св. Саве, и то у оном одељку који је познат као *Закон градски* (гл. 39, тит. 40).³ Текст срп-

Књиге Скопског научног друштва, Књ. друга, Скопље 1928, 179-187. Говорећи о добу иконокластичке кризе (711-843.г.) Г. Острогорски објашњава да је Еклога избор одредби приватног и кривичног права, начињен из постојећих прописа. Посебна пажња је посвећена брачном, породичном и наследном праву, јер је у промењеним околностима требало водити рачуна о утицају црквених канона и обичајног права са истока. Као дело јеретичког цара иконоборца Еклога је била на лошем гласу у каснијим временима. Међутим, практичне потребе су биле јаче од идеолошких прокламација, па је Еклога, стручно добро састављен, јасан и прегледан закон, имала велики утицај на правни живот у Византији и словенским земљама. Г. Острогорски, *Историја Византије*, Сабрана дела VI, Београд 1969, 167-168. Уп. L. Margetić, *Ekloga iz 726. godine i njezina važnost za našu pravnu povijest*, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 1, Rijeka 1980, 53-78.

² Тарановски кривична дела повезана са блудом уноси у поглавље *Кривична дела против личности*, где истиче да се у Еклоги налазе световне казне за кривична дела која су по својој суштини различите полне везе ван брака. Т. Тарановски, *Историја српског права у Немањинској држави* (поновљен оригинални текст првог издања у три тома објављеног од 1931. до 1935. године), Београд 2002, 340, 345-346.

³ Под именом *Закон градски* налази се словенска редакција византијског правног зборника названог *Прохирон*. Прохирон (Ο πρόχειρος νόμος), објављен у име царева Василија, Константина и Лава, издат је између 870. и 879. Представља приручник за практичну употребу. Из непрегледне масе законских прописа изабране су најважније одредбе и систематски сређене у 40 титулуса. Иако је Василије I оштро осуђивао Еклогу Лава III, састављачи Прохирона су се служили управо Еклогом, али и Институцијама Јустинијана I, а мање другим правним изворима. Прохирон је стекао велику

ске редакције је кратак, концизан и јасан. Садржи најважније елементе дефиниције кривичног дела и прецизно одређене казне. Као могуће жртве наведене су жене, заручене и незаручене девојке, удовице, као и посвећене. Закон наглашава да се не прави разлика између женске особе племенитог рода, слободне или робине. Отета може бити и сопствена заручница. Ни брачно стање ни социјални статус отете женске особе, па чак ни евентуални пристанак заручнице отмицара не утичу на облик кривичног дела: **Въсхыщаніи женѣ или вѣдоученѣ. или не вѣдоученѣ. или оудовѣ. аще благородна ысть. аще же раба. или संबождена. паче же аще благослови боудуць жены освещены. аще и свою кто вѣдоученицѣ възхытити.** Социјални статус отмицара, починиоца кривичног дела и његових помагача уопште се не помиње, што такође значи да није доносио никакву разлику у одмеравању казне. Тежина кривичног дела се одређује само и искључиво према чињеницама које се утврђују истрагом о начину на који је отмица извршена. Ако су отмицари користили оружје, сматра се да је у питању тежи облик кривичног дела и тада се предвиђа смртна казна за отмицара: **аще оубо съ оружјемъ. рекше съ мьчи. или съ дръкольмы възхыщеніе сътворити такови мьчель мочити се. Саучеснике и подстрекаче чека неколико казни. Они треба да претрпе телесну казну батинања, срамотну казну присилног шишања и телесну казну која је истовремено и срамотна – одсецање носа: **помагающеи же емѣ. или свѣдоущеи и послуживъшеи. или волею подыемъше. или кою любо поспѣшеніе вѣвѣдыше. си биемы и встрижени боудуць. и носы да оудежоуць имъ.** Уколико је отмица учињена без употребе оружја, уместо смртном казном, отмицар ће бити кажњен тешком телесном казном одсецања руке: **аще же свѣнь коего любо оружја възхыщеніе сътворише. сътворешемѣ оубо възхыщеніе. да оускъета се оуцѣ.** Казна за саучеснике и подстрекаче ће такође бити блажа. Понавља се телесна казна батинања и срамотна казна шишања, али се уместо одсецања носа предвиђа прогонство: **помогъшеи же таковымъ на възхыщеніе. и свѣдоущеи. и****

популарност и био је у употреби све до пада Цариграда. Преведен је на словенски језик, па га под именом Закон градски, налазимо као текст подељен на четрдесету грана у Номоканону св. Саве. Веома је утицао на обликовање права словенских народа. Г. Острогорски, *Историја*, 235-236.

послоуживъшеи или волѣю подыемъшеи. или кою любо поспѣшеніе им въвѣдъшеи. вишеми и пострижеми вънѣ отъ прѣдѣль изгнани боудотъ.⁴

У народу се, међутим, живот одвијао према старим навикама и традицији која је сезала дубоко у прошлост.⁵ Вероватно је и даље склапан велики број бракова према обичајном праву без црквеног венца, а некада и отмицом.⁶ Црква је такве бракове сматрала непожељним и нелегалним, па су они могли бити извор озбиљних и непријатних последица.⁷ Приликом склапања брака по обичајноправ-

⁴ Прохирон је цитиран према издању Н. Дучић, *Крмчија морачка*, Гласник СУД, VIII, Београд 1877, 127-128.

⁵ Један од архаичних облика склапања брака код многих народа била је куповина жене. Стога је у римском праву остала симболична куповина жене (coemptio) у форми per aes et libram као један од дозвољених начина склапања брака. То је била свечана форма, за чију се пуноважност захтевало присуство странака, пет сведока и мерача који је уз помоћ ваге одмеравао комаде метала, најчешће бакра, како би била исплаћена уговорена цена. Развод брака који је склопљен путем коемпције обављан је тако што је опет у форми per aes et libram муж фиктивно продавао жену трећем лицу, обично пријатељу, за ситан новац. После тога је треће лице пуштало жену из свог маниципијума. Žika Bujukić, *Forum romanum, Rimski država, pravo, religija i mitovi*, Beograd 2005, 197, 361.

⁶ Овај обичај, пореклом веома стар и присутан у многим културама, одржао се до скорашњих дана: „Korijeni otmica odnosno varijanti oblika odvođenja žene za brak u dalekoj su arhaici. Oni su u istim povijesnim vremenima kad su se u običajno-pravnu normu formirali obredi svadbe prošnjom, a traju od kulturne epohe egzogamnog braka, kroz sve razvojne faze, do našega doba... Od starih kultura Mediterana, kao i naroda Europe i drugih, oblici otimanja buduće žene silom i dogovorni oblici njena odvođenja su opstali sve do novijega civilizacijskog i kulturnog razvitka naroda.“ V. Čulinović-Konstantinović, *Tradicija sklapanja braka otmicom u Bosni i Hercegovini*, Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (Etnologija), Nova serija, sv.48/49, 1996-1999, Sarajevo 2000, str.145-169. Уп. V. Čulinović-Konstantinović, *Pregled istraživanja tradicionalnih oblika pribavljanja nevjeste – Otmica i varijante njenih oblika u naroda Jugoslavije*, Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 73, Zagreb 1969, 445-458.

⁷ „Од времена Св. Саве, православни појмови о брачном праву морали су да ухвате корена у српском народу и да буду познати владаочевим судија-

ном поступку, младожења није могао имати правну заштиту која се односила на обећани али неисплаћени мираз, као код црквеног брака.⁸ Такви бракови су се лако могли разводити и склапати нови, док је развод црквеног брака био ограничен црквеним прописима, поступком пред црквеним судовима и спроводили су га црквени органи.⁹ Деца из нелегалних бракова су сматрана ванбрачном, а њихова даља судбина је у многим аспектима била обележена чињеницом ванбрачног рођења. То је утицало на њихово место у друштву, али и на њихов економски статус. Ванбрачна деца, нпр. нису имала право наслеђивања имовине очевих сродника на исти начин на који су то имала брачна деца итд.¹⁰

ма, нарочито због тога што се преступи против брачног права кажњавају од времена Жичке повеље не само духовном, него и световном казном.“ А. Соловјев, *Законодавство Стефана Душана*, 102. Уп. издање Скраћене синтагме Флоринског. В. Т. Флоринский, *Памятники законодательной деятельности Душана Царя Сербовъ и Грековъ*, Киевъ 1888, Приложенія, 121-154.

⁸ Све обавезе из уговора о миразу подразумевају легално склопљен брак. Д. Динић-Кнежевић, *Законске одредбе о браку и миразу на заласку Дубровачке републике*, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, XXVII, Нови Сад 1999, 13-19. Миразна добра жене уживала су посебну правну заштиту. Тако се женина имовина није могла заложити као гаранција за мужевљево дугове. У принудној наплати се имовина коју жена поседује као миразна добра није могла заплениити. Ј. Даниловић, *Историјскоправне студије*, Подгорица 2002, 167, 171. То се све, разуме се, односи на случајеве законски склопљених бракова.

⁹ О разводу брака се исцрпно говори у опширној глави Г- 13 Потпуне синтагме, која се састоји из световних закона, без црквених правила. Стога је она у целости доспела у Скраћену синтагму као глава Г-8. О брачном праву в. А. Соловјев, *Законодавство Стефана Душана*, 100-106.

¹⁰ Ванбрачно дете после смрти неког од очевих сродника није улазило у законски наследни ред. Ипак, очеви сродници су му могли део своје имовине завештати тестаментом. Б. Марковић, *Наследно право у Душановом законнику и у Законнику цара Јустинијана*, Законик цара Стефана Душана, Зборник радова са научног скупа одржаног 3. октобра 2000, поводом 650 година од проглашења, САНУ, Београд 2005, 67-78, 77. Уп. Б. Марковић, *Јустинијанов закон у оквиру Кодекса цара Стефана Душана*, Необјављена докторска теза, Београд 2004, 136, 296 (превод чл. 57 Раваничког рукописа

Стари начин живота је ипак био дубоко укорееен, а хришћанска црква се тек морала изборити за своје место. Постојала су, у ствари, два паралелна света, која је временом и разним изменама требало склопити у један. Цар Душан је био одлучан да то учини, а таква усмереност је произилазила из његових планова за будућност. Желећи да ојача цркву уздизањем на ранг патријаршије, а да наместо дотадашње краљевске круне понесе царску, морао је још јасније да обзнани византијски модел повезаности и сарадње државе и цркве, али и да обезбеди прихватање овог модела у пракси, и то на свим друштвеним равнима и у свим друштвеним областима. Свакодневни живот људи требало је што чвршће повезати са црквом и подредити канонима. *Царска реч* се морала поштовати, а државни органи су се старали о томе. Спремљене су оштре казне за све оне који нису довољно озбиљно схватили своје обавезе – послушност према мерама државе и цркве у свим друштвеним односима које држава у лику цара, самодржавног господара, а уз помоћ патријарха, духовног оца народа, жели да уреди на начин који сматра исправним.¹¹

Судије цара Душана су већ имале изграђене појмове о брачном праву, поготово ако су обитавале у оном делу царства у коме се стотинама година живело по начелима византијског права. Све важне одредбе које се тичу морала, брака и породице нашле су своје место и у *Синтагми Матије Властара*, обимном правном зборнику из 1335. г, који је добио име по свом састављачу, светогорском монаху. О томе предмету се опширно говори и то до најситнијих појединости.¹² У Синтагми постоји цела глава (А-13) посвећена отмици

Јустинијановог закона: *Тајно (ванбрачно) дете је увек блиско само своје оцу (и само њега наслеђује), а не наслеђује очеве сроднике, нити по силазној, нити по узлазној, нити по побочној линији, нити (шта добија) од њих, осим по тестаменту.*

¹¹ Уп. Б. Марковић, *Јустинијанов закон*, 12-41, а посебно напомене са наведеном литературом. Цареви планови су касније, после његове преране смрти, доживели неуспех због различитих околности, али у време његове највеће моћи ти планови су прављени за будућност која је изгледала могућа. Уп. С. Ћирковић, *Срби међу европским народима*, Београд 2004, 66-78.

¹² Соловјев наводи да су редактори Скраћене синтагме имали доста посла управо са овом правном материјом. Обимна грађа Потпуне синтагме је

и у њој се налазе црквена правила и *закони* којима се предвиђају ве-ома строге казне.¹³

У Скраћеној синтагми, коју у свим рукописима старије редакције налазимо уз Душанов законик, нема црквених казни из Потпуне синтагме, а из дела који је означен као *Закони царски* (*Закони царьскїи*) нису преузете све одредбе, као нпр. оне које се односе на специфичне случајеве отмице (*постницоу* или *инокїню*, или *дїаконицоу*. итд.).¹⁴ Да ли су отмице жена и девојака заиста биле тако честе да је о ово кривично дело требало унети у текст Скраћене синтагме, односно у законодавство цара Душана? Прави одговор не можемо добити, јер немамо сачуване судске одлуке, како бисмо могли пратити примену закона. Ипак, остаје претпоставка да кривично дело отмице девојака и жена није било реткост, јер се правна комисија, која је припремала укупан текст царевог законодавства, сигурно не би потрудила да одредбе из Потпуне синтагме преради и скрати. У Скраћеној синтагми су прописи који се односе на отмицу скупљени у саставу А, у гл.12, под насловом *О възхыщающїих на вѣак жены*. На почетку поглавља постоје правила која се позивају на Анкирски сабор и правила Василија Великог.¹⁵ После њих долази *Соудъ цѣскы*. за-

перађена, тако што су неки делови испуштени, а неки су подељени на мање целине ради боље прегледности. Одредбе о брачном праву износе око једне трећине укупног текста. Уп. А. Соловјев, *Законодавство Стефана Душана*, 100-106.

¹³ С. Новаковић, *Матије Властара Синтагмат*, СКА, Београд 1907, 104-107.

¹⁴ Исто, 106.

¹⁵ *А н к и р с к а г о ѿ. Първонадесетое правило иже въ Анкіѣ съвора обрѣченныѣ бывше отроковице нѣкыми таж от ных възхыщенныѣ, аще и законѣстоушно сїе, понѣдише повелѣвает обрѣчившим е оустраати. Неволїею бо ноудими соудъ.*

В е л и к а г о В а с и л ѿ. Великаго же василїа кѣ тодоѣ правило не по-добает рече въ покаанїе прїемати иже от възхыщенїа прїемшаго жену прѣжде даже сїе отїеть вѣдет. и аще оубо вѣше обрѣченна нѣкомоу, ономоу въ область оустраатисе, аще оубо възхоцеть сїю поети. аштели же не оу кому прѣжде обрѣченна вѣ, къ родителемъ възвращаетьсе или инако по крови тои оужикамъ. и аще оубо волѣть сїи сѣпристающеи сеи зетьство хыщника, вѣакъ да сѣставитьсе. аще ли ни, не поноудати. Я иже съ женою растлѣвыи се

кон. У Синтагми су предмет законске заштите, као и у Прохирону, жене, заручене и незаручене девојке и удовице: **Взсхытившеи жены или обрчченноу или необрчченну или вдовицу...**¹⁶ Одмах се истиче да отета женска особа може бити из било ког социјалног слоја: **любо блгородна есть, любо раба, любо свободнаа, па чак и посвећена: и паче аште бѹдет осщеньнаа, али и вереница самог отмичара: и аще и свою кто обрчченицу похытить.** За отмицу је запрећена смртна казна за наоружане отмичаре: **аште оубо съ оружіем или мьчевы или палицами похищеніе сътворить, сицевы мьчемь да томымь воудеть.** а за саучеснике који су у отмици могли имати разне улоге предвиђено је батинање, срамотно обележавање одсецањем носа и шишањем: **сзслужещей же сѣимь или свѣдѣще или волею подьемшей или колюбо потыщаніе сътворышей выеми тврѣдо и остризаемы носови да оурубжотсе, понеже похытити хощещей готови соут и оубивати соупротивещіих се им.** Ако је отмица организована и изведена без оружја, запрећена казна за отмичара је одсецање руке, а за саучеснике батинање, шиша-

любо тои хотѣцион, любо поноудивь блгод творещіих запощеніем да низлагаетсе и въ четырехь врѣменѣхъ ѿ лѣта да проходить покааніа: едино оубо извьнь двери цѣковныхь плачесе,

Т о г о ж д е ѿ Тридесетоеж възсхыщающіихъ жены и сздѣиствующіихъ съ нами на ѿ лѣта оубо далече оубо от мѣтвь сз послѣшающіими стоати осуди. аще оубо волею издаде жена ниже тѣннѣю пѣдваршѣ, еже о дѣицахъ истѣе глѣтсе, ниже оубо татѣвѣ рекше въ тинѣ смѣшенію неповиньнь иже сѣю поемь еже от правилъ запощеніа, зане не ноужди посрѣдъ сътворшнсе, и паче аще самовластна бѣше соущіи вдовица гавѣ тако и на воли тои бѣше послѣдовати или ны. о образованіихъ бо нам рече небѣгомо вѹди назданіа гавѣ тако и лицемѣрѣіа стидѣщи бо се есть, егда же на себѣ издасть рачителю или рачимомѹ обрѣзъ показѹетъ еже възсхытитсе, къ истинѣ же волею послѣдова. аще оубо по лицемѣрствѹ възсхыщеніе высть, ниже запощеніа мѣсто възспѣймоутъ ниже иже на хищники лежещіи законь. ѣдиноже ѣже о досадѣь обвчное повины родителіемь поемшей сѹщем под областію воудотъ. сѣи бо иже кромѣ воле ихъ бывшіи бракъ растрѣзуютъ. Т. Флоринскій, *Памятники Приложенія*, 116-117.

¹⁶ Текст из Скраћене синтагме је цитиран према издању Т.Флоринског, Т. Флоринскій, *Памятники Приложенія*, 116-118. Из техничких разлога се уместо і, као у издању Флоринског, пише ї, а уместо щ се пише щ, односно на исти начин као при цитирању Прохирона.

ње и прогонство: аще ли же кромѣ какова люво оружіа похыщеніе сътвори, възхытившому орубо орука да отсѣчетьсе, а иже крим люво образом съдѣствовавъшии быемы и остряземы да изганяютсе. Пристанак отетих женских особа на отмицу није утицао на одлуке суда о казни: люво волеціимъ женам, люво не волеціим похыщеніе бысть. Ако је међу саучесницима био роб (који је највероватније радио по налогу господара), био је кажњаван најстрашнијом казном – спаљивањем: аще ли забъ иеть бѹдетъ съпоспѣшиви на дѣло то огнем да съжежетсе. У Синтагми има више одредаба којих нема у Прохирону. Треба посебно обратити пажњу на део којим се забрањује свако измирење између отмичара и жртвине породице: и паче аще живѹщии съ моужьми нѣкые покоушишесе възхытити нъ и родителіи жены аште не пріети покусетьсе нъ имоуць працтати съгубшеніа, добинь соудъ оных, въ тьмницѹ да затворетьсе. Закон. Иже двѹ или вдовицѹ възхытивъ не можетъ сѹю имѣти женѹ ниже и прістающѹ тоѣ оцѹ и працающѹ съгубшеніе. Закон. Да не посагнетъ похыщеннаа за похытившаго ю, нъ аще и прістаюютьъ таковому съжителствоу родителіе ѳе, въ тьмницѹ да взметаютьсе. Ово, изгледа, указује на став законодавца да је отмица друштвено опасније кривично дело од силовања, јер су родитељи имали право, под одређеним околностима, да се измире са силоватељем своје ћерке и чак да дају пристанак за склапање брака.¹⁷ На посебан положај отмице међу другим тешким кривичним делима наводи и одредба по којој отмичар девице није могао добити право азила.¹⁸ Према Синтагми отмичар може бити ухваћен и затворен чак и на Ускрс, што је такође неуобичајено, па се због тога и истиче: Закон. Нъ и въ днех сѣые пасхы дѣвичесціи похыщници затвараютьсе и вежоуцьсе.¹⁹ Уколико би роб известио о отмици, награђиван је доби-

¹⁷ А. Соловјев, *Законодавство Стефана Душана*, 180.

¹⁸ Исто, 180; Треба нагласити да је према Синтагми Матије Властара почиоцима овог кривичног дела било ускраћено право азила, као и прелјубницама и „мужеубицама“, јер су и та кривична дела сматрана посебно тешким, односно друштвено опасним. С. Новаковић, *Матије Властара Синтагмат*, 277-278. Т. Флоринскій, *Памятники Приложенія*, 167. Међутим, у Прохирону се не помињу никакви изузеци из права азила, па ни отмичари. Н. Дучић, *Крмчија морачка*, 125.

¹⁹ Т. Флоринскій, *Памятники Приложенія*, 119.

јањем драгоцене слободе: Закон. *Ице ѡавь похыщеніе дѣици възвѣститъ свободу бываеть. и такожде и аще проценное бывше обличить.* Ове нормe нема у Прохирону, али Синтагма садржи и нека друга правила о отмици која не налазимо у Прохирону, а која, очигледно, потичу из других правних извора.

Правила о обавезном склапању црквеног брака и тиме искључивање обичајног права из ове области налазимо на самом почетку Душановог законика, и то у рукописима и старије и млађе редакције. Два врло оштро формулисана члана прописују венчање по црквеном обреду: „Властеле и прочи људи да се не жене не благословивше се у својега архијереја...” (чл.2). „И ниједина свадба да се не учини без венчанија; ако ли се учини без благословенија и упрошенија цркве, такови да се разлуче.“ (чл.3).²⁰ Ово је била неопходна допуна ономе што је већ постојало у Синтагми, јер се она заснивала на старијој правној грађи, углавном из IX века. Тако се у Синтагми понавља Модестинова дефиниција брака, која је ушла у *Епанагогу* XVI, 1, с додатком да се брак може склопити: или благословом, или венчањем или уговором (*διά συμβολαίου*). Овом дефиницијом се, наиме, даје једнак значај писаном уговору и венчању.²¹ Стога се у Душанов законик уносе чланови који сасвим јасно упућују на црквено венчање као једино легалан начин склапања брака. Заштита укупног друштвеног утицаја православне цркве је подразумевала и забрану католичког прозелитизма преко брачних веза, па је у Душановом законнику (чл.9) био забрањен брак православне женске особе са католиком. Уколико је младожења желео брак са православном невестом, морао је прихватити православну веру.²² Усклађивање надлежности

²⁰ Т. Тарановски, *Историја српског права*, 440. С. Шаркић, *Српско средњовековно право*, Нови Сад 1995, 91.

²¹ А. Соловјев, *Законодавство Стефана Душана*, 172.

²² Уколико би младожења одбио да се покристи у православље, брак је раскидан и такав раскид је имао велике последице. Део његове имовине би био предат жени и деци, а он је протериван (што је била последица кривичне одговорности). *Исто*, 105. Католицизам је такође сматрао разлику у религији (*cultus disparitas*) сметњом за склапање брака. Дозвола за склапање религијски мешовитих бракова долази тек много касније у време лаи-

државе и цркве у области морала видимо и у чл.54 Душановог законика. Тим чланом се препуштају црквеном суду и црквеној казни они случајеви који се односе на блуд уопште, а предвиђа се строга казна за блуд властелинке са мушкарцем из нижег сталежа. Циљ чл.54 није била заштита морала уопште или прописа религијског карактера него заштита сталешке поделе становништва и части владајућег сталежа.²³

Кривично дело отмице жена и девојака налазимо и у византијској правној компилацији, која под називом Закон Константина Јустинијана чини део царевог законодавства у млађој рукописној редакцији. Текст је преузет из Скраћене синтагме и делимично прерађен. Ни у рукописима млађе редакције ниједна одредба о отмици се не налази у Душановом законуку, као ни у рукописима старије редакције. У овој редакцији су чланови о отмици смештени на сам крај Јустинијановог закона. У Раваничком рукопису се отмицом баве чл. 78 и 79. Потпуно су изостављене одлуке Анкирског сабора и правила Василија Великог. Преузет је само део оних правила која се у Скраћеној синтагми налазе под називом *Содѣ царскы*. На почетку чл. 78 Раваничког рукописа стоји грешком недовршена реченица, која представља више једну врсту примедбе, односно обавештења упућеног читаоцу него наслов: *Ѣце ѡбрѣтохъ за насилие жене*. У Борђошком препису (чл. 86) ова је реченица потпунија: *Ѣце, ѡбрѣтохомъ съ насиліемъ женецихъ се*.²⁴ У Раваничком следи текст у ко-

пизације државе, што се од друштвених односа у средњем веку не може очекивати. Т. Тарановски, *Историја српског права*, 362, 443.

²³ Т. Тарановски, *Историја српског права*, 340, 345-346.

²⁴ Навешћемо све разлике које налазимо у истој подгрупи рукописа (Софијски, Стратимировићев, Ковиљски, Карловачки и Вршачки) у односу на рукопис Борђошких као основни, да би се видела природа тих разлика: *Ѣце, ѡбрѣтохомъ съ насиліемъ женецихъ се: ꙗко ѡбрѣтивши жени насиліемъ, или ѡбрѣчена или неѡбрѣчена.*² или *вдовица или дѣвица; любо властелинка³ естъ, любо раба. аце и свою ѡбрѣченицѣ, похитит аце оубо съ ѡбрѣтемъ ꙗко|детъ похищеніе сътворити, такови мачем да ꙗкомет⁴ съ⁵ савѣтѣюцие томѣ или съ нимъ ꙗкошадши; ти бѣени бѣдѣт велми.*⁶ ⁷ *и да им се ѡбрѣжѣ носи съ власми,*⁸ *Ѣгда ꙗкошѣт таковое похищеніе сътворити, и домашни ꙗкометѣ⁹ ѡбрѣтѣ тижѣ бѣдѣтъ готови на оубиство¹⁰ и бѣдет*

ме се истиче додата реч посилием (насиліем у Борђошком рукопису), које нема у Синтагми и наставља се набрајањем: **Вьс'хитившой се посилием жени, илї вьвѣдѣна ест илї невьвѣдѣна илї вьдовїца илї девїца...**²⁵ Одмах се даје до знања да није битна разлика у социјалној позицији отете женске особе: **любо господжа ест любо ѡба,** али и да се ништа не мења уколико је у питању вереница отмичара: **аще и свою вьвѣдѣнїцѣ похїтит.** Даља формулација је слична формулацији у Скра-

рѡвополитїе велие. таковое дело гоу'ше вѣдет. аще ли без ѡсѣжїа пїидѣт похїщенїе сѣтворити: ви¹¹ вьс'хитив'шемѣ дѣвицѣ ѡска да ѡтсечет се а иже сѣ ним сѣвѣтѣющїим¹² или¹³ пїишадшїим,¹⁴ да им се ѡвѣжѣтъ но¹⁵ носови, и да вѣдѣтъ бїени и из'гнати ѡт места того, любо нехотещим женам. любо хотещїим¹⁶ аще кто ѡт пїишадших похити¹⁷ дѣвици вьзвизвѣстит¹⁸ таи да свѡбоданѣ вѣдет:

¹ И **еще** var. Соф, Страт, Ков; ² или **невьвѣдѣна** om. Соф, Ков; ³ **власт'ѣлзска** var. Страт; ⁴ **да пїимѣтъ сѣмѣтъ** Соф, Стра, Ков; **казнѣ да пїимѣтъ пїинѣтъ** var. Врш; ⁵ **сѣ** om. Врш; ⁶ **да вѣдѣтъ твѣдо** var. Соф, Страт, Ков; ⁷ и om. Страт; ⁸ грешком писара у свим рукописима ове групе у реченици: **и да имѣ се ѡвѣжѣтъ коси сѣ власами** у Соф, Страт, Ков, Карл и Врш уместо **коси** имамо **носи**; ⁹ у Соф, Страт, Ков: **поимѣтъ**; ¹⁰ грешка у Страт: **ѣвивѡ**; ¹¹ цела реч се не може прочитати са сигурношћу због мрље на рукопису, тако да је остало само – **ви**. У Соф, Страт, Ков нема те речи уопште, док је у Карл **такови**; у Врш **таковому**; ¹² на рукопису је мрља, али се реч ипак може прочитати, па се види да је у Борђ иста као у Соф, Ков; ¹³ и var. Врш; ¹⁴ **пїишадшїим с'нимѣ и сѡвѣтѣющїимѣ** var. Карл; ¹⁵ писар је прекинуо писање речи после два слова на крају реда, а онда је целу реч написао у следећем реду; ¹⁶ у Борђ, Соф, Ков, Врш нејасан је смисао реченице, јер недостаје део – **то похїщенїе**, који имамо у Рав; **любо хотещимѣ женамѣ любо нехотѣщїимѣ** in v. Соф, Страт, Ков, Врш; ¹⁷ видљив је први део речи написан усправно на десној маргини, али се због мрље не може прочитати други део речи написан у следећем реду; у Соф, Страт, Ков: **пїишадших ѡу похїщенїе**; ¹⁸ исправније у Соф, Страт, Ков, Врш – **вззвеститѣ**.

пїз **Иже**¹ **из домѣ из'давшїи дѣвицѣ илї вдовицѣ.** Тако² **казанѣ**³ **да пїинѣмѣт** **ѡкоже и више речени насилници:**

¹ Недостаје **И** у Врш; ² **тѣ же** var. Соф; ³ грешком у Страт: **казанѣ нѣ**.

²⁵ У даљем тексту ће бити цитирани чланови Јустинијановог закона из Раваничког рукописа према фотодокументацији Одбора за изворе српског права САНУ.

ћеној синтагми, али мање детаљна, јер не набраја врсте оружја отмицара, а казна је једнака, али савременије изречена: *Ище ѓво съ ѡрѡжиемь придет похищение сътвориѣти, такови мьчемь съмѡтъ да примет.* Текст се опет наставља у сажетијој формулацији, али и са делимичним изменама у набрајању саучесника: *Съ съветѡюще томѡ илї съ нимъ пришьд'шимь...* и истом казном: *тїи биени да вѡдѡст тв'рдо и встѡр'заемї носови да ѡрѡжѡтъ се има.*²⁶ Даље се опет унеколико мења формулација: *Сгдаже придѡст таково похищение сътвориѣти и домашнїи поимѡтъ ѡрѡжїа, тїиже готови вѡдѡтъ на ѡбїство и вѡдеть кр'вопороїтие велие, такова гоу'ша вѡдѡтъ.* Следи из Синтагме преузета одредба којом се предвиђа блажа казна за оне отмицаре који су отмицу извели без оружја: *Ище лї без' ѡрѡжїа похищенїе сътворит, вс'хитив'шомѡ девицѡ ѡска да ѡсечет' се, а иже съ нимъ съветѡющимъ илї пришьд'шимъ да ѡрѡжѡтъ се има носови, и да вѡдѡтъ биени вел'ми и изгнаниемъ люво хотещимъ женамъ то похищение люво нехотещимъ.* Потпуно су изостављене одредбе којима је у Синтагми забрањено родитељима да се измире са отмицарем и да пристану на брак између отмицара и своје ћерке. Нема ни претње тамницом родитељима који покушају да опросте отмицару. Изостављена је и одредба којом је предвиђена смртна казна спаљивањем за роба саучесника. Изостављено је и следећих неколико одредби које се углавном односе на отроковицу, девицу и родитеље.²⁷ Даље је преформулисан став из Синтагме којим се обе-

²⁶ Овако нејасно формулисана казна потиче можда из неког нама непознатог протографа, а можда је начињена омашком због недовољног разумевања текста. Та нејасна формулација се провлачи и кроз неке друге рукописе. Уп. одговарајуће одредбе из неколико наведених рукописа – нап. 25 и 27.

²⁷ Изостављене одредбе се могу пратити према издању Флоринског: Т. Флоринскїй, *Памятники Приложенїя*, 116-118. Овде ћемо навести неке од њих:

Закон. Инако моучитьсе възхитивы отроковицѣ и инако иже по нѣжди раслаивь дѣицѣ. похищенїе бо за вестѣдїе похитившаго не имать прощтенїе, по нѣжди же бывающее раслаивїе, аще от понѣжденные прїетъ боудет, прощенїе прїемлет и съжителствовати съ нимъ даетьсе.

Закон. Похищенїаа придобивает похитившаго ею имѣнїе все, не възхотѣвши законно съпрѣци се съ нимъ. понеже бо аще възхошет се сътворити, расхѣщаетьсе и тое имѣнїе все и хышнїче и съприставшїихъ о злѣ, люво родителїе сїимъ боудѡтъ, люво тѣждїи.

ћава слобода робу који извести о отмици девице и уместо тога обећава се слобода од гоњења оном лицу које извести о отмици: **Аще кто ѿ прѣшд'шихъ девиць ѡ похѣщение възвѣститъ, ть свободньъ вивает.** У наставку се изоставља још једна одредба о робу који крије отету блудницу, као и посебна наредба да отмичари могу бити ухапшени и везани у току ускршњег празника. Најзад се додаје један члан (чл. 79) којим се изједначава са отмичарима онај ко из нападнутог дома изда девицу или удовицу: **Иже из домѡ из'дав'ший девицѡ или вдовѣцѡ, такѡ казньъ прием'лють такоже више реченїи насил'нїи.** Таквог члана нема ни у Потпуној ни у Скраћеној синтагми, а ни у Прохирону. Може се претпоставити да су тај члан додали редактори Јустинијановог закона. Разлике у формулацијама међу рукописима млађе редакције не доносе битне измене у дефиницији отмице као кривичног дела.²⁸ Знамо да је сачуван један препис законодавства цара Сте-

Закон. Похѣщенїе вещьше естъ похѣлюбодѣнства, и похѣтивы посагшюю или дѣвицоу сзъмрѣтїю моучимъ естъ, и тоуждемѡ нань глѡшцѡ, аще оѣць отцоковице оумоленъ вѣдет, простиль естъ.

Закон. Рабъ туждоую влоудницоу сѣшюю похѣщае или кѡѣ ниже тако татъ ниже тако плѣнчїа повинньъ естъ. небо татви ради нз сласти ради се сзтворзи, обаче вѡ имѣнїи отъщетеваетьсе от кнеза и цѣломѡдзитсе.

²⁸ У рукописима приморске групе има више језичких разлика него неких намерних прерада самог садржаја одредби, али и понека грешка због неразумевања текста или омашка самог писара – У Грбаљком препису (чл. 80): И още обретох радъ кои се на силу ожене и уграбе жену на силу, или верену или неверену или удовицу или њевоику, али е владика или проста, ако би и свою вереницу по сили повео; ако ли са оружемъ пошо такво ѡело сатворить, да мачемъ смерть прими, а они кои буду ш-нимъ пошли, да бивени буду тврдо и да им се носови одризу нима. када тако поѡу сатворить зашо и домаѡи приме оружїа и буду готови побит-се и будетъ кервопролитие велие. ако ли безъ оружїа поѡу и сатворе оному кои хоѡе узеть девицу, да му се рука отсечеть, а онима ш-нимъ пришедшима да им се носови урезуть и да будутъ бивени. ако ли би тко од оне дружине каза девици исто уграбление, та слободень будетъ. Кои ли би из дому изда девицу или удовицу, да исти кастигъ прими како и речени насилници. А. Соловјев, А. Соловјев, *Књига привилегија Грбаљске жупе (1647-1767) са Душановим законом*, Споменик СКА, LXXXVII, Београд 1938, 21-79, 60. У чл. 83 Паштровског преписа нема битних разлика: „Законъ благочестиви царе гречаски вѡ

фана Душана на румунском језику. Тај препис спада у групу рукописа млађе редакције и садржи Закон цара Константина Јустинијана и Закон цара Стефана, односно Јустинијанов закон и Душанов законик. У њему има неких измена и специфичности у поређењу са млађом редакцијом српских преписа. Кривично дело отмице по својој дефиницији и предмету заштите ни у овом рукопису не показује битне разлике.²⁹

Константине граде. И ошъ наѡохъ за насилје кои се жене: кои узме жену на срамоту, али е вјерена али ние, али е удовица али ђевоика, али владика али сиромашница, ако е с оруженъ, дакви(!) од оружа да умру; али два три регу те су безъ оружиа, тизи бивени да буду и да им се носови остригу. Кед тизи буду и уграбе с оружиемъ, и поско(ч)и од дома ђевоике с оружиемъ, а све нађу справне и побию се, и буде крвопролитие. А кои су безъ оружиа и поведу ђевоику, кои е за руку дофати, да му се осиече, а онози дружина носови да урежут се и да буду бивени и изгнани. А који кед дођу ђевоици каже, да те буде слободанъ. Ако из дома изда ђевоику али удовицу, такви кастигъ да прими како кои од више речениех грабителъ.“ V. Mošin, *Paštrovski spisak Dušanova zakonodavstva prema zagrebačkom rukopisu*, *Starine*, 43, Zagreb 1951, 7-27, 23. Богишићев (Далматински) рукопис у чл.89 садржи све одредбе о отмици: Еше обрѣтохъ за насиле женещим се; восхитившей жени посиленъ, или обручена е или необручена, или вдовицу или дѣвицу, любо владыка е любо раба, и аще убо са оружемъ придетъ и похищене сотворить тикови да мачемъ смертъ прѣмлетъ. Светующе тому или со сымъ пришадши, ти бивени да будутъ тврдо, остризаеми, носови да урежут се има. Егда придуть такови восхищене сотворити и домашни поимуть оружа ниже готови будутъ на убиство и будетъ крвопролите веле, такова горша будутъ. Аще ли без оружа похищене створи, восхитившому девицу рука да отсечет се, а иже са нимъ совѣтующимъ или пришадшимъ да урежут се нѣма носови и да будутъ бивени и изгоняемъ, любо хотещимъ женамъ то похищене, любо не хотещимъ. Аще тко од пришадшихъ девицы похищене возвестить, тай слободанъ бываетъ. И иже из дому издавши девицу или вдовицу таку казнъ приемлють якоже више речени насилницы. V. Mošin, *Bogišićev Dalmatinski rukopis i mlađa redakcija Dušanova zakonodavstva*, АНД, Dubrovnik 1953, 9-58, 37.

²⁹ У преводу на француски овај текст гласи: „De ceux qui se marient – Que celui qui s'emparera par la force d'une femme, jeune fille fiancé ou veuve, femme libre ou esclave, et s'armera pour l'enlever, soit mis à mort par le glaive et

Кривично дело отмице жена и девојака је по предмету угрожавања дело против личности, али по средњовековном схватању и дело против морала, а у ширем смислу и против вере, реда и безбедности становништва, па стога има и јавноправни карактер. Упадљиво је да ниједан од наведених правних извора не садржи било какве одредбе које указују на сталешке разлике међу жртвама, па следствено томе припадност девојке или жене друштвеној групи која је социјално ниско позиционирана не утиче на евентуално одмеравање мање казне починиоцу. На исти начин, није предвиђено да припадност починиоца вишој друштвеној групи утиче на одмеравање лакше казне. Прави се разлика само у тежини кривичног дела, што се утврђује у истрази према околностима случаја. Тежи облик кривичног дела имамо уколико се оно изврши уз помоћ оружја, па је и казна тежа. Лакши облик је, следствено томе, описан као отмица без употребе, односно чак и без ношења оружја. Закон предвиђа могућност да неки од починилаца одустане од извршења кривичног дела и такав поступак се узима као основа за потпуно ослобађање од кривичног гоњења. Треба указати на сличан став законодавца када је у питању још једно кривично дело велике друштвене опасности – кривично дело разбојништва. У дефинисању овог кривичног дела такође се не прави разлика према социјалној позицији ни жртва ни починилаца.³⁰ Такав приступ је карактеристичан за савремено право и

que ceux (home et femme) qui s'entendront pour fuir ensemble soient fustigés très durement et qu'on leur coupe le nez et les cheveux. Et quand, à l'occasion d'un tel enlèvement, les membres de la famille de la femme prendront les armes et que s'ensuivra un combat meurtrier, qu'une mort terrible soit le châtement des responsables. Et si quelqu'un enlève une jeune fille ou une veuve sans faire usage des armes, qu'on lui coupe la main et que ceux qui l'auront accompagné soient soumis sans pitié à la bastonnade et chassés de leur place. Celui qui dénoncera l'enlèvement, gardera sa liberté. Et à celui de la maison qui aide à l'enlèvement de la jeune fille ou de la veuve, qu'on lui inflige des supplices, comme nous l'avons dit plus haut.“ M.Andréev et Gheorghe Cront, *Loi de jugement, compilation attribuée aux empereurs Constantin et Justinien*, Association internationale d'études du Sud-Est européen, Études et documents concernant le Sud-Est européen, 4, Bucarest 1971, 184-186.

³⁰ Казна вешањем је предвиђена за све разбојнике без обзира на друштвену припадност (Прохирон, XXXIX, 15-16). Н. Дучић, *Крмчија морачка*,

одступа од правних принципа феудалног доба. Очигледно је законодавац био веома заинтересован да нека тешка кривична дела буду искорењена или бар да њихов број буде сведен на минимум, те се због тога није узимала у обзир феудална подељеност становништва, што је иначе било уобичајено.

Положај жене у патријархалном друштву средњовековне Србије није био толико значајан да је њена личност могла имати изразито снажну заштиту, какву видимо код кривичног дела отмице. Жена је социјално и правно била везана за судбину мушкарца у складу са феудалним и патријархалним односима, па су сурове и тешке казне за отмицаре проистицале управо из потчињеног положаја жене. Она није имала право самосталног одлучивања, па тако ни њен пристанак на отмицу није ублажавао казну која је била запређена законом у свету ексклузивно мушких одлука. Отмица девојака и жена ради женидбе у неким је случајевима планирана са пристанком женске особе коју је требало отети, некада са знањем, а некада без знања укућана. Уколико је млади пар имао потешкоће у добијању пристанка за будући брак од своје породице могао се у тајности одлучити на такав корак. У другим случајевима отмица је припремана без пристанка будуће младе и то би по неким савременијим схватањима била морално отежавајућа околност. Међутим, законодавац уопште не жели да се упушта у мотиве и финесе самог догађаја, нити води бригу о било каквим посебним околностима. Јасно даје до знања да се свака отмица има сматрати тешким кривичним делом, које ће бити сурово кажњено. Нема никаквих романтичних модела који би упозоравали да се на било који начин може узети у обзир положај

125. У Синтагми Матије Властара постоји покушај се да повуче граница између крађе и разбојништва, па су одредбе о разбојништву скупљене у глави А-12 Потпуне синтагме. С. Новаковић, *Матије Властара Синтагмат*, 101-103. О разбојништву в. *Лексикон српског средњег века*, приредили С. Ћирковић и Р. Михаљчић, Београд 1999, 611-612 (Б. Марковић). Треба приметити да у законодавству цара Душана налазимо кривично дело разбојништва и у Синтагми Матије Властара и у Душановом закону у рукописима старије редакције, док је у рукописима млађе редакције задржан само текст у Душановом закону, а нема одговарајућих чланова у Закону Константина Јустинијана, који је иначе преузео многе одредбе из Синтагме.

младих људи који из неког разлога не могу добити пристанак за склапање брака од својих породица. Порука законодавца је прецизна и не оставља простора за било какво другачије тумачење, а изузеци нису предвиђени. Укућани су се могли супротставити отмици својим оружјем и то, по закону, није била основа за кривично гоњење од стране државних органа. Напротив, из самог текста одредбе произилази да је отпор укућана указивао на снагу напада отмицара, па тиме и на тежину кривичног дела. Отмицом су била повређена правила која је прописивала држава, старајући се о јавном реду и безбедности становништва, али и правила о моралу о којима је бринула црква. Стога се неколико важних правних извора бави овим кривичним делом, обезбеђујући заштиту евентуалних жртава, ако је то уопште могуће постићи законским одредбама.

Biljana Marković

CRIME OF ABDUCTION OF GIRLS AND WOMEN
IN THE TZAR STEFAN DUŠAN'S CODE

Summary

In Medieval states, marital and family relations were under constant social scrutiny, firm control, and even surveillance. Morality and way of behaving were not considered as personal rights. From the time of the Leo III's *Ekloga* dating from 726, the Church attitude that each sexual intercourse outside marriage conducted by the Church ritual was sinful and should be punished, was accepted in Byzantium. The state and the Church attempted to completely regulate marriage and family, so they also received attention on the legal codes of Medieval Serbia. That is why abducting women and girls for marriage, even with the approval of the abducted person, was considered to be a socially dangerous thing and was marked as a criminal act.

The crime of abduction was already marked as a crime in the *Zakonopravilo (Nomocanon)* of St. Sava, in the chapter known as *The Law of the City*

(ch. 39, art. 40), whose source was the Byzantine legal volume *Prochiron* (Ὁ πρόχειρος νόμος). There we find the most important elements of defining the criminal act and precise determination of the punishment. However, life of the ordinary people went on according to old habits, and tradition that stretched back into the past. There were probably many marriages concluded without the church reef, and some even through abduction. The Church considered such marriages undesirable and illegal. All the important remarks related to morality, marriage, and family, were included in the *Matija Vlastar Syntagm*, the 1355 lengthy Byzantine legal compendium, named after its compiler, the Mount Athos monk, and soon translated into Slavonic language. There is a whole chapter in the *Syntagm* (A-13) on abduction, and it lists Church rules and laws that threaten serious punishments. This crime is also covered in the legislature of the Tzar Stefan Dušan (from 1349 and 1354). In the more ancient manuscript versions, where *Abridged Syntagm*, *Dušan's Code*, and *The Justinian's Law* are published together, this crime was listed in the *Abridged Syntagm*, while there are two very strictly formulated articles at the very beginning of *Dušan's Code* (articles 2 and 3), prescribing wedding according to the Church ritual as the obligatory way of concluding marriage. The *Abridged Syntagm* includes regulations on abduction in part A, chapter 12. All the Church punishments from the complete *Syntagm* are missing, as well as from the work known as *The Tzar's Codes* (*Zakoni carski*). In the more recent manuscripts, where only *Dušan's Code* and *The Justinian's Law* remain, with the addition of some parts taken over from, and some edited from the *Abridged Syntagm*, there are two articles dealing with abduction. In the Ravanica manuscript, articles 78 and 79 deal with abduction. Article 78 has a text probably taken over from the *Abridged Syntagm*, but much shortened and partially edited. The Article 79 equates the responsibility of the abductor and the person from the attacked family who surrenders a female to the abductors. Such an article does not appear in either of the *Syntagms*, nor in the *Prochiron*. One could assume that it was added by the Serbian editors of *The Justinian's Law*. The differences in formulations do not mean important changes in the definition of abduction as the criminal act. The 18th century manuscript written in Romanian fits this edition, as it also mentions the crime of abducting women or girls. Two articles from the *Dušan's Code* were kept in the more recent manuscript tradition, determining Church wedding as the only legal way of marrying.

In Medieval Serbia, abducting women and girls was considered a serious offence, for which severe punishments were determined. In the legal sources mentioned, the social position of victims or perpetrators is irrelevant. The only difference concerns the severity of the offence, to be determined in the investigation. The more severe offence exists if the crime has been committed with the

use of weapons, so, therefore, the punishment was more severe. The less severe form was defined as the abduction without the use, or even without having any, arms. Abduction of one's own fiancée, or the acceptance of the abducted person or her family, were not considered as mitigating factors. Depending on the severity of the case, death penalty was prescribed, or several corporal and shaming punishments, as well as exile. Essentially, the crime of abducting women or girls was the crime against one's person, but, in Medieval framework, it was also the crime against morality and, in a wider sense, even against the faith and the security of the population, so it was also in the public interest to prosecute it.